

УДК 351.005.94

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ В СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: ДОСВІД ПОЛЬЩІ

Вацьковські Казімеж Станіславович,
д.е.н., проф., проф. кафедри
інформатичних систем Варшавського
технологічного університету
«Варшавська політехніка», Польща,
Гордієнко Лариса Юріївна,
к.е.н., доцент, доцент кафедри
державного управління, публічного
адміністрування та економічної
політики ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Цифровізація, тобто перехід від традиційних форм ведення діяльності, в тому числі в публічній сфері, до електронних, стала ключовим поняттям сучасного світу. Це процес, який також вплинув на публічний сектор, охоплюючи різні установи від муніципальних установ, органів державної виконавчої влади, служб охорони здоров'я до системи правосуддя. Вплив технологій на публічне управління є складним і охоплює багато аспектів від управління даними та комунікацій до доступності та якості послуг.

Цифровізація – це процес, який останніми роками стає все більш важливим у всьому світі, а також у Польщі. Впровадження сучасних технологій у різні галузі економіки, державного управління та освіти сприяє підвищенню ефективності, економії часу та ресурсів, а також покращенню якості життя громадян.

Цифрова трансформація – це процес, у якому організації впроваджують сучасні цифрові технології, щоб змінити спосіб роботи, спілкування та надання цінності своїм клієнтам. У контексті цифровізації це означає перетворення аналогової інформації та процесів у цифрову форму, що дозволяє легше їх

зберігати, обробляти та аналізувати [1].

Сьогодні після повномасштабного вторгнення 24 лютого 2022 року російської федерації в Україну особливо актуальними стають питання розвитку сфери публічного управління та адміністрування, в тому числі за рахунок впровадження цифрової трансформації адміністративних послуг.

Метою цієї праці є виявлення та аналіз досвіду Польщі щодо цифровізації публічних установ, і, в тому числі адміністративних послуг, в умовах змін оточуючого середовища.

Цифровізація в Польщі відіграє ключову роль в економічному та соціальному розвитку країни. Впровадження сучасних цифрових технологій у різні сектори, такі як промисловість, сфера послуг, освіта та публічне управління, сприяє підвищенню ефективності, економії часу та ресурсів, а також покращенню якості життя громадян. Цифровізація дозволяє краще використовувати дані, автоматизувати процеси та створювати нові бізнес- й адмін-моделі, що призводить до підвищення конкурентоспроможності польських підприємств на світовому ринку, а також ефективності надання публічних послуг.

Серед фахівців розповсюджена сьогодні думка, що хоча терміни цифровізація та діджиталізація часто використовуються як синоніми, між ними є різниця. Цифровізація – це процес перетворення інформації з аналогового на цифровий, що дозволяє легше зберігати, обробляти й аналізувати її. Діджиталізація, з іншого боку, є більш широким поняттям, яке включає впровадження цифрових технологій в організації, зміну організаційної культури та створення нових бізнес-моделей на основі цифрових даних [1].

На практиці цифровізація часто є першим кроком у процесі діджиталізації, що дозволяє використовувати весь потенціал цифрових технологій у різних аспектах діяльності організації.

Сьогодні у Польщі реалізуються численні проєкти цифрової трансформації, які спрямовані на підтримку цифровізації в різних секторах. В якості прикладів можна навести такі проєкти:

операційна програма «Цифрова Польща» – ініціатива, що фінансується з фондів ЄС, спрямована на підтримку розвитку широкосмугового доступу до Інтернету, електронного адміністрування, електронних послуг та цифрових компетенцій громадян;

платформа електронних послуг «Управління соціального страхування Польщі» – система, що дозволяє дистанційно вирішувати питання, пов'язані із соціальним страхуванням, наприклад, подавати заяви чи перевіряти баланс рахунку застрахованої особи.

Публічне управління в Польщі все більше використовує сучасні технології для вдосконалення своєї діяльності та підвищення доступності послуг для громадян. У рамках цього процесу розробляються різноманітні державні та муніципальні електронні послуги, щоб полегшити зв'язок з офісами та прискорити виконання формальностей.

У Польщі є багато прикладів успішної цифрової трансформації публічних послуг, серед яких можна виділити такі:

електронна платформа публічних адміністративних послуг (ePUAP) – центральна точка доступу до різноманітних електронних послуг, що пропонуються публічною адміністрацією, наприклад, подання заяв, отримання сертифікатів або листування з офісами;

центральний реєстр транспортних засобів та водіїв (CEPiK) – IT-система, що дозволяє перевіряти дані про транспортні засоби та водіїв, а також вести електронне ведення окремих питань, пов'язаних з реєстрацією транспортних засобів.

В епоху зростання кількості цифрових рішень все більш важливим стає підхід до відповідальної цифрової трансформації, який враховує етичні аспекти та аспекти безпеки даних.

У контексті відповідальної цифрової трансформації важливо дотримуватися правил, спрямованих на захист конфіденційності, безпеки даних та інтересів користувачів. Відповідальне використання цифрових рішень, як підкреслено в [1], включає, серед іншого:

прозорість збору, обробки та зберігання даних;
отримання згоди користувачів на обробку їх персональних даних;
застосування належних технічних та організаційних заходів безпеки для захисту даних від несанкціонованого доступу, втрати або модифікації;
врахування етичних аспектів, таких як рівність, справедливість і чесність у процесі впровадження нових цифрових технологій;
повага до авторських прав та інтелектуальної власності.

У процесі цифрової трансформації, як стверджується в [1], важливо звернути увагу на забезпечення безпеки даних, а саме:

захист даних від несанкціонованого доступу, що включає використання надійних паролів, шифрування даних і багаторівневих систем авторизації;

регулярне оновлення програмного забезпечення та систем безпеки для мінімізації ризику хакерських атак та інших загроз;

застосування принципів мінімізації даних, тобто збір і обробка лише інформації, яка необхідна для досягнення конкретних цілей;

впровадження процедур реагування на інциденти безпеки даних, такі як порушення персональних даних або атаки програм-вимагачів.

Таким чином, цифровізація Польщі – це процес, який охоплює різні аспекти соціального та економічного життя, такі як освіта, публічне управління, промисловість і послуги. За останні роки Польща досягла значного прогресу в цифровізації, але в цій сфері ще багато викликів і можливостей для розвитку. Вважаємо за доцільне використання європейського, в тому числі польського, досвіду цифрової трансформації в різних сферах життєдіяльності суспільства, в тому числі в публічному управлінні.

Література:

1. Cyfryzacja w Polsce – przegląd procesów, wyzwań i możliwości [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://forumppp.pl/gospodarka/cyfryzacja/>.

Матеріали конференції публікуються в авторській редакції.